

TARPTAUTINĖS PASAULIEČIŲ PRANCIŠKONŲ ORDINO TARYBOS (CIOFS) PREZIDIUMAS

NUOLATINIO UGDYMO PROJEKTAS

MĖNESINIS DOKUMENTAS

2011 m. sausio mėn. Nr. 13 (Antrieji leidimo metai)

I SKYRIUS: MĖNESIO TEMA

Savo nesename aplinkraštyje mūsų Generalinė ministrė Encarnacion del Pozo Nacionalinėms taryboms siuntė informaciją apie Generalinę Kapitulą, numatytą 2011 m. spalio mėnesį San Paule (Brazilija). Pagrindinė Kapitulos tema numatyta: „*Būti evangelizuotam, kad evangelizuotum.*“ Kapitula taip pat studijuos ypatingą Pasauliečių pranciškonų ordino misiją „kurti labiau evangelinį ir broliškesnį pasaulį“. Taigi Tarptautinės pasauliečių pranciškonų ordino tarybos Prezidiumas nuolatinio ugdymo Projektui nustato **pagrindinę 2011 metų temą – „Evangelizacija“**. Tokiu būdu visi OFS broliai ir seserys bus geriau pasiruošę mūsų Generalinės Kapitulos pagrindinei temai.

Ugdymo grupė remsis popiežiaus Pauliaus VI Apaštališkuoju paraginimu *Evangelii nuntiandi* (Dėl evangelizacijos šiuolaikiniame pasaulyje). Suteikdamas evangelizacijai **naują polėkį** šis Paraginimas užtvirtina Bažnyčios ir kiekvieno krikščionio (ne vien kunigų) vaidmenį skleisti Evangeliją, „Gerąją Naujieną“, mūsų epochos pasaulyje. Paulius VI taip pat aiškino: „Mes eilinį kartą norime patvirtinti, kad užduotis evangelizuoti visus žmones sudaro esminį Bažnyčios tikslą, užduotį ir misiją, kad platūs ir gilūs dabartinės visuomenės pasikeitimai pasireikštų kaip labiausiai neatidėliotini. Evangelizuoti iš tiesų yra malonė ir tikrasis Bažnyčios pašaukimas, giliausias jos tapatumas. Ji gyvuoja tam, kad evangelizuotų.“

Padrąsinta daugelio Brolių atsiliepiamų ugdymo projekto komanda ketina ir 2011 m. tęsti „Mėnesinių dokumentų“ pristatymą savo internetiniame puslapyje.

Kiekvieną dokumentą sudarys du skyriai. **Pirmas skyrius**, už kurį atsakingas Ewald Kreuzer, OFS, teiks *Evangelii nuntiandi* apžvalgą su keletu komentarų ir pasiūlymų svarstymams jūsus Brolijose. **Antrajame skyriuje** br. Amando Trujillo Cano, TOR, nušvies svarbiausius **Bažnyčios socialinės doktrinos ir dvasingumo aspektus**.

1 tema: Įžanga į Apaštališkąjį paraginimą dėl evangelizacijos šiuolaikiniame pasaulyje

EVANGELII NUNTIANDI

Ewald Kreuzer, OFS komentarai ir išvados

Evangelii nuntiandi yra Apaštališkasis paraginimas, Pauliaus VI paskelbtas 1975 gruodžio 8 d. Šis pavadinimas, kaip jis yra vartojamas, kyla iš šių dviejų pirmųjų žodžių: *Evangelii nuntiandi studium nostrae aetatis hominibus...* (skelbti Evangeliją mūsų laikų žmonėms...).

Evangelii nuntiandi yra atsakymas į 1974 m. vykusio Vyskupų Sinodo iškeltus klausimus (sinode dalyvavo kardinolas Karolis Voityla, vėliau tapęs Jonu Pauliumi II). Tarp pasiūlytų temų Popiežius pasirinko šią, **evangelizacijos** temą. Šis pasirinkimas buvo išaiškintas laiške, sušaukiamam Sinodą: „Evangelizavimo problema yra susijusi su rimtais sunkumais, kuriuos Bažnyčia patiria vykdydama savo misiją akivaizdoje gausėjančių ir greitėjančių pokyčių visuomenėje ir Joje pačioje, matydama būtinybę išsiaiškinti, kaip šiame besikeičiančiame pasaulyje Bažnyčia privalo aktualiai realizuoti savo garbingą Evangelijos skelbimo misiją.“

Evangelizacijos temos svarbą Šventasis Tėvas pabrėžė daugelį kartų gerokai dar iki Sinodo. „Visuomenės aplinkybės, pasakė jis 1973 birželio 22 d. Šventojoje Kardinolų kolegijoje, mus visus įpareigoja peržiūrėti metodus ir būdus, kaip moderniam žmogui gali būti perteikta krikščioniškoji žinia, kurioje jis rastų reikalingus jam atsakymus ir savo įsipareigojimo žmonijos solidarumui jėgą“.

Sinodo Asamblėjos atidarymo iškilminga Eucharistija buvo švenčiama 1974 rugsėjo 27 d. Savoje homilijoje Popiežius meldė dieviškąjį Mokytoją: „Viešpatie Jėzau, evangelizacija gimė iš Tavęs tarsi upė iš šaltinio, ir Tu, Jėzau Kristau, esi šis šaltinis. Tu esi istorijos priežastis; Tu esi ši stebuklingą fenomeną veiksmingai peržengianti priežastis. Tai iš Tavęs, Mokytojau, gimė apaštalavimas; iš Tavęs, gelbėtojai; iš Tavęs, pirmoji priežastis ir pirmavaizdis.“

Vėliau, Sinodo salėje, popiežius Paulius VI pateikė šiuos tris garsius klausimus: „**Kas mes esame?**“, „**Ką mes darome?**“, „**Ką turėtume padaryti?**“. Savo inauguraciniame pasisakyme Popiežius apžvelgė evangelizacijos prigimtį ir tikslą, taip pat būdus ir priemones, suderintus su Gerosios Naujienos skelbimu.

Klausimai diskusijoms ir svarstymams Brolijose

1. Ką reiškia „evangelizacija“ jums ir jūsų Brolijai? Į ką ji mus kviečia?
2. OFS Generalinėse Konstitucijose ir Reguloje suraskite straipsnius, kurie – tiesiogiai arba netiesiogiai – kalba apie evangelizaciją.
3. Studijuojant *Evangelii nuntiandi* patariame susirasti dokumento tekstą.

Apaštališkąjį paraginimą *Evangelii nuntiandi* galite rasti **čia** arba savo naršyklės adresu juostoje įveskite: http://www.lcn.lt/b_dokumentai/ap_paraginimai/evangelii_nuntiandi.html

II SKYRIUS: BAŽNYČIOS DVASINGUMAS IR SOCIALINĖ DOKTRINA

1 skirsnis iš 3: Pasaulinė taikos diena. 2011 sausio 1 d.

RELIGIJOS LAISVĖ, KELIAS Į TAIKĄ (1-5 sk.)

Br. Amando Trujillo Cano, TOR įžvalgos, išvados ir klausimai

Naujieji metai paprastai mummyse pažadina daug vilčių ir troškimų, kada dėkojame Viešpačiui už metus, kurie ką tik pasibaigė, už gausias jų malones, už išmoktas pamokas ir taip pat už patirtus sunkumus. Kiekvienų kalendorinių metų pradžioje Bažnyčia iškilmingai švenčia Mariją, Dievo Motiną. Dienos liturgijoje Lukas kviečia mus sekti piemenų pavyzdžiu, kurie „nusiskubino ir rado Mariją, Juozapą ir kūdikį, paguldytą ēdžiose“ (Lk 2, 16). Jis mums taip pat sako, kad „Marija dėmėjosi visus šiuos dalykus ir svarstė juos savo širdyje“ (Lk 2, 19). Savo gyvenimuose nenuilstamai ieškoti Jėzaus ir medituoti Jo artumo ženklus leidžia mums pamatyti daugybę palaiminimų, kuriuos jau esame gavę, ir sutikti tai, kas mūsų laukia. Pagal Jėzų, „Taigi tu jau nebe vergas, bet įsūnis; o jeigu įsūnis, tai Dievo valia ir paveldėtojas“ (Gal 4, 7). Ši aukšta vertė negali būti suvokta be individualių ir socialinių įsipareigojimų. Savo žinioje Pasaulinės taikos dienos šventimui popiežius Benediktas XVI kreipia mūsų dėmesį į šių laikų pasaulio kritinę temą, tiesiogiai susietą su mūsų žmogiškąja verte, mūsų giliausia tapatybe ir kaip Dievo vaikų pačiais aukščiausiais siekiais: religine laisve, keliu į taiką.

Pirmoje savo pranešimo dalyje Benediktas XVI linki ramybės, klestėjimo ir labiausiai taikos, bet apgailestauja dėl prabėgusių metų situacijos, kurią žymi persekiojimai, diskriminacija, žiaurumai ir religinės tolerancijos stygius. Jis išimtinai pamini Iraką, kuriame žiaurumas ir pasikėsinimai tampa kliūtims „tiek kartų linkėtam stabilumui ir susitaikinimui“. Jis pamini seriją žiaurių atakų, kurios prasidėjo spalio 31 d., kai „du kunigai ir daugiau nei 50 tikinčiųjų buvo nužudyti tuo metu, kai buvo susirinkę į šventąsias Mišias Bagdado katedroje“. Jis užtikrina Krikščionis savo ir visos Bažnyčios artumu, tai yra nuostata, konkrečiai išreikšta neseniai

įvykusiame Vyskupų sinodo susirinkime specialiai Vidurio Rytų klausimu. Jis dėkoja Vyriausybei, kurios stengiasi palengvinti šių žmonijos brolių kančias, ir kviečia katalikus melstis už tikėjimo brolius, patiriančius žiaurumus, ir liudija, kad jie“ gyvena kasdieniuose įžeidinėjimuose, patiria baimę vien dėl to, kad ieško tiesos, jog išpažįsta Jėzų Kristų ir nuoširdžiai trokšta religinės laisvės. Su visu tuo negali būti taikomasi, nes tai žeidžia Dievą ir žmogiškąjį orumą; dar daugiau, tai yra grėsmė saugumui ir taikai ir trukdo žmogiškojo vystymosi integralumo realizacijai (...). Neigti ar apriboti šią laisvę, į kurią kviečia Benediktas XVI, reikėtų praktikuoti žmogaus kaip asmens sumenkinimą; paslėpti šešėlyje religijos viešą vaidmenį reiškia sukurti visuomenę be teisės, ir tai nedera su žmogaus asmens natūralia prigimtimi“. Toliau jis nuosekliai ragina geros valios vyrus ir moteris atnaujinti savo įsipareigojimą kurti pasaulį, kuriame visi būtų laisvi praktikuoti savo religiją ir savo tikėjimą, ir gyventi meile Dievui iš visos širdies, visa siela ir protu.

Antroje pranešimo dalyje Popiežius pabrėžia, jog *religinės laisvės teisė* išsiskiria vienodai kiekvieno žmogaus asmenyje, nes jo antgamtinė prigimtis negali būti nei ignoruojama, nei nuvertinama..“ Šia tema jis priduria: „be atsivėrimo transcendencijai žmogaus asmuo užsisklendžia savyje, ir jis negali rasti atsakymų į savo širdies klausimus apie gyvenimo prasmę ir užkariauti sunkius etinius principus ir vertybes. Jam taip pat gali nepasisekti praktikuoti tikrąją laisvę ir kurti teisingą visuomenę“. Benediktas XVI tęsia: „žmogaus orumo giliausia vertė yra atskleista Šventajame Rašte daroje su mums būdinga patirtimi, ir jis cituoja: „kas gi tas mirtingasis, kad tu jį dar atmintum(...)? Jį padarei ne ką menkesnį už angelus, garbe ir grožiu jį vainikuoji. Jis viešpatauja tavo rankų sukurtajam pasauliui. Jam po kojų tu visa paklojai“ (Ps 8, 4-7). Tęsdamas savo samprotavimus jis vėliau taria: „Asmens anapusiškumas yra esminė vertybė judaizmo – krikščionybės išmintyje, bet proto dėka ji gali būti visų atpažinta... Pagarba žmogaus orumo esminėms savybėms, tokioms kaip gyvenimo ir religinės laisvės teisės, yra bet kurios socialinės ir juridinės normos moralinio įteisinimo sąlyga“.

Trečioje dalyje popiežius sako: *Religinė laisvė yra moralios laisvės prigimtyje*. Tai todėl religinė laisvė turi būti suprasta ne tik kaip prievartos nebuvimas, bet pirmiausia kaip galimybė tvarkyti savo pasirinkimus pagal tiesą. Dievo atžvilgiu *priešiška arba indiferentiška laisvė* baigia savęs pačios paneigimu ir neužtikrina pilnutinės pagarbos kito laisvei... Iliuzija, kad reliatyvioje moralėje būtų galima rasti taikos sambūvio raktą, realybėje turi žmogiškų būtybių vertingumo neigimo ir skaldymo prigimtį. Šiuo požiūriu neišvairduojama, kad tikintieji „galėtų iš savo pusės – pagal savo tikėjimą – atsakyti pagaliau būti aktyviais piliečiais; niekada nėra būtinybės neigti Dievą, kad galėtume naudotis savo teisėmis.“

Ketvirtas jo žinios išeities taškas aiškina „Jei religinė laisvė yra kelias į taiką, tai *religinis auklėjimas* yra išskirtinis kelias naujoms kartoms suteikti galimybę atpažinti kitame brolių ar seserį, su kuriais žengia drauge ir bendradarbiauja, kad visi jaustųsi tos pačios žmonių šeimos, iš kurios nė vienas negali būti pašalintas, gyvais nariais. Šeima, atremta į santuoką, kuri yra intymios ir papildančios vyro ir moters sąjungos išraiška, šiame kontekste įsirašo kaip pirmutinė vaikų tikėjimo bei jų socialinio, kultūrinio, moralinio ir dvasinio ugdymo mokykla.“

Penktajame savo pranešimo akcente Benediktas XVI tvirtina, jog religinė laisvė „šia prasme yra taip pat *politinės ir teisinės civilizacijos pasiekimas*... tai labai svarbu: kiekvienas asmuo turi galėti laisvai naudotis, asmeniškai ar bendruomeniniu būdu, skelbti savo religiją ar praktikuoti savo tikėjimą, taip pat teisėtai viešai ar ir privačiai mokymesi, publikacijose, kulte ir ritualo laikymesi. Tarptautiniai įstatymai pripažino taipogi religinių teisių prigimčiai tokį pat *statutą* kaip ir gyvybės ar asmeninės laisvės teisių, nes jos priklauso žmogaus teisių *esminiam branduoliui*, šioms universalioms bei natūralioms teisėms, kurių žmogiškasis įstatymas niekada negalės neigti. Jos yra „lakmuso popierius“, kuris leidžia kontroliuoti visų pagarbą kitų žmogiškoms teisėms“.

Klausimai diskusijoms ir svarstymams Brolijose

1. Kokia yra įsikūnijusio Dievo Sūnaus žinia persekiojimų, diskriminacijos, žiaurumo ir religinės netolerancijos atmosferai, viešpataujančiai dalyje pasaulio?

2. Kaip jūs, tuo labiau kaip pasauliečiai pranciškonai, galite pagerinti taikos ir religinės laisvės situaciją jūsų mieste, jūsų šalyje?
